QAZAQ UNIVERSITETI

Апталық
1948 жылдың
20 сәуірінен
шыға бастады

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ АПТАЛЫҚ ГАЗЕТ | WWW.FARABI.UNIVERSITY | №32 (2034) 31 ТАМЫЗ 2026 ЖЫЛ

Мақсатқа жетер жол – білім мен ғылым

Құрметті Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ оқытушы-профессорлары, студенттер, магистранттар мен докторанттар!

Сіздерді 1 қыркүйек – Білім күні және жаңа оқу жылының басталуымен шын жүректен құттықтаймын!

Бұл күн – ізденімпаз жастар мен ұлағатты ұстаздар қауымы үшін ерекше мереке.

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаев: «Әділетті, қуатты, қауіпсіз әрі таза Қазақстанның тірегі болатын жауапты әрі адал азаматтарды тәрбиелеу – бәріміздің ортақ міндетіміз. Біз озық ойлы ұлт қалыптастыру жолында бірлесе еңбек етуіміз керек. Халқымызда «Білім – таусылмас қазына» деген сөз бар. Сапалы білім мен нағыз ғылымға ұмтылсақ, біз барлық мақсатымызға қол жеткіземіз», – деп атап өткен болатын.

Президент межелеген бұл биік мақсаттарды іске асыруда Қазақ ұлттық университеті әрқашан алдыңғы шепте келеді. 1934 жылы негізі қаланған ҚазҰУ – тәуелсіз Қазақстанның басты интеллектуалдық тірегі. Мемлекет басшысы биыл университетімізге арнайы келіп, ғылыми қоғамдастықпен жүздескенде де бұл рөлге жоғары баға беріп, ғылымды өндіріспен ұштастыру бойынша нақты міндеттер жүктеді.

Оқу ордамыз QS World University Rankings рейтингінде әлем бойынша 177-орында. Ал QS Asia University Rankings бойынша Азияда 38-орынды иеленіп, Орталық Азиядағы №1 университет мәртебесін сенімді түрде дәлелдеп келеді.

Университетіміздің бұл биік беделі биылғы қабылдау науқанының нәтижелерінен де айқын көрініс тапты. Жаңа оқу жылында білім алушылар қатары 8 мыңнан астам жаңа буынмен толықты. Бакалавриатқа қабылданған 6236 студенттің ішінде 674 «Алтын белгі» иегері мен халықаралық жарыстардың 46 чемпионы бар. Ал ҰБТ-дан 130-дан жоғары балл жинаған грант иегерлерінің үлесі өткен жылмен салыстырғанда 86,7 пайызға өсті. Сонымен қатар магистратураға – 1167, докторантураға 462 зерттеуші қабылданып, республикалық докторантура гранттарының бесінші бөлігін (21 пайыз) тағы да біздің университет иеленді.

Қымбатты бірінші курс студенттері!

Сіздер қадам басып отырған білім ордасының инфрақұрылымы мен ғылыми әлеуеті өте зор. Бүгінде университет құрамында 16 факультет, 78 кафедра, 8 ғылыми-зерттеу институты, 24 орталық және 145 заманауи зертхана жұмыс істейді. 400-ге жуық ғылыми жоба іске асырылып, соңғы екі жылда тартылған инвестиция көлемі 110 млн АҚШ долларынан асты.

ZTE, LG Electronics, Ericsson, BASF, Huawei, Samsung және NVIDIA сияқты әлемдік гиганттармен әріптестік орнатылып, халықаралық желіміз 700-ден астам шетелдік ЖОО-ны қамтиды.

Студенттер контингенті 27 мыңнан асады, оның 7 мыңы – әлемнің 53 елінен келген шетелдік жастар.

Университетіміз өз тарихында 210 мыңнан астам маман даярлады. Ендігі кезекте осы саңлақтар салған сара жолды жалғастыру – сіздерге жүктелген үлкен сенім.

Шығыстың ұлы ойшылы, университетімізге есімі берілген әл-Фараби бабамыз: «Жастардың бойында қайсарлық, ізгілік пен білімге деген құштарлық қатар өрілгенде ғана ол қоғамның шынайы тірегіне айналады», – деген екен. Бұл өсиетті бойтұмар етіп, сапалы білім мен биік парасатты серік етеді деп сенім артамын.

Жаңа оқу жылы толағай табыстарға, ғылыми жетістіктер мен шығармашылық жеңістерге толы болсын!

Ізгі тілекпен,
Әл-Фараби атындағы
ҚазҰУ Басқарма Төрағасы –
Ректоры, академик
Жансейіт ТҮЙМЕБАЕВ

Жаңа оқу жылына дайындық қалай?

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің Басқарма Төрағасы – Ректор Жансейіт Түймебаевтың төрағалығымен жаңа 2026-2027 оқу жылына дайындық жұмыстарының барысы кешенді түрде қаралды.

Отырыста оқу ғимараттары мен аудиторияларды жаңа оқу жылына дайындау, оқу үдерісін және дәрістер кестесін тиімді ұйымдастыру мәселелеріне ерекше назар аударылды.

Сонымен қатар студенттерді жатақханамен қамтамасыз ету, қалашықтың инфрақұрылымын оқу жылына дайындау және қауіпсіздік шараларын күшейту бағыттары талқыланды.

Университет басшысы Жансейіт Түймебаев жауапты тұлғаларға барлық дайындық шараларын белгіленген мерзімде әрі жоғары сапада аяқтауды тапсырды. Ректор бірінші курстарды бейімдеу, жатақханамен қамту және оқу үдерісінің іркіліссіз өтуін қамтамасыз ету басты назарда болуы тиістігін баса айтты.

Жиын қорытындысы бойынша жауапты құрылымдарға нақты тапсырмалар беріліп, олардың орындалуын бақылауда ұстау жүктелді.

Нұрсұлтан БАЗАРБАЙҰЛЫ

2-бет **Абаттандыру жұмыстарын тексерді**

3-бет **Құрылтай – мемлекеттік басқарудың жаңа кезеңі**

5-бет **ҚазҰУ – Ai-Sana бағдарламасының көшбасшысы**

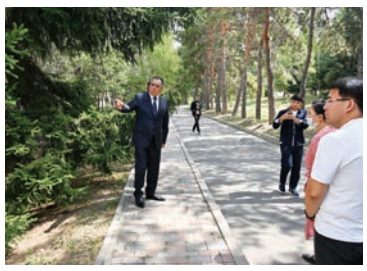
Абаттандыру жұмыстарын тексерді

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің Басқарма Төрағасы – Ректор Жансейіт Түймебаев университет қалашығын абаттандыру және ағымдағы жөндеу жұмыстарының барысын аралап көрді.

Университет басшысына қалашық аумағын тазалау, жаяу жүргіншілер жолын ретке келтіру және жарықтандыру жүйелерін жаңарту бойынша атқарылып жатқан шаралар таныстырылды.

Жансейіт Түймебаев студенттер мен оқытушылар үшін қолайлы әрі жайлы орта қалыптастырудың маңыздылығына тоқталып, жауапты тұлғаларға бірқатар нақты тапсырма жүктеді. Атап айтқанда кампус аумағында студенттердің демалуына арналған жаңа орындарды көбейтуді, тозығы жеткен тас төсеніштерді жаңасына ауыстыруды, сондай-ақ оқу ғимараттары мен жатақханалар төңірегіне жасыл желектер мен жеміс ағаштарын отырғызуды міндеттеді.

Кездесу орны – «Мәңгілік ел» сағат стелласы

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің сәулеттік келбетін жақсарту мақсатында «Мәңгілік ел» сағат стелласының орны ауыстырылып, Фараби кітапханасы алдындағы орталық алаңға қойылды.

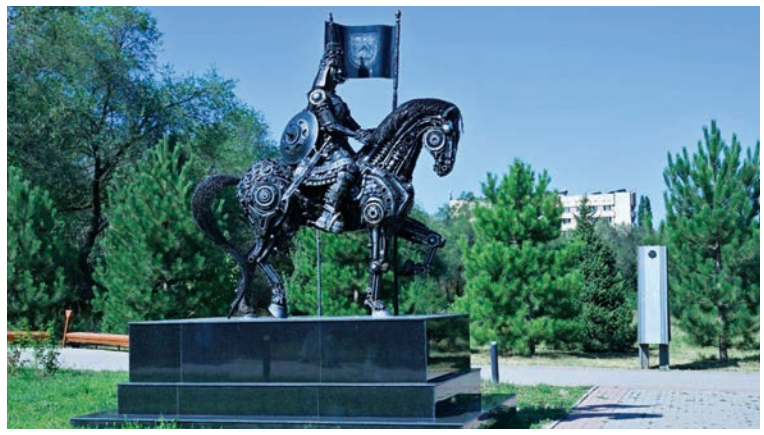
Стеланы көшіру және жаңа орынға орналастыру жұмыстарымен ҚазҰУ ректоры Жансейіт Түймебаев арнайы барып танысты. Нысанның жаңа орны кампустың жалпы көрінісімен үйлесім тауып, көрікті орындардың біріне айналмақ.

Университет басшысы сағат төңірегін толық абаттандырып, оның айналасында студенттердің демалуына әрі еркін білім алуына арналған жайлы аймақтар ұйымдастыруды тапсырды.

Биіктігі 19,3 метрді құрайтын «Мәңгілік ел» сағатының ірге тасы төрт тұғырлы бағаналармен бекітілген. Бұл нысан 2022 жылдың қараша айында Қазақстан Республикасы Тәуелсіздігінің 30 жылдығына орай, университет түлектерінің арнайы тартуы ретінде орнатылған болатын.

Бұған дейін жатақханаларға барар жолдың жиегінде орналасқан бұл стела бүгінде оқу ордасының тарихы мен дәстүрін айшықтайтын символдық нышандардың бірі.

Нұрсұлтан БАЗАРБАЙҰЛЫ

Қайта өңделген заттардан арт-нысандар бой көтерді

Мемлекет басшысының бастамасымен жүзеге асырылып жатқан «Таза Қазақстан» жалпыұлттық экологиялық акциясы аясында Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті кампусында арнайы символдық арт-нысандар орнатылды. Жоба жастар арасында экологиялық мәдениетті орнықтыруға, табиғатты аялау санасын қалыптастыруға және университет қалашығының эстетикалық келбетін байытуға бағытталған.

Университет студенттері жиі жиналатын орталық аумаққа қойылған арт-композициялардың әрқайсысы терең идеологиялық мағынаға ие.

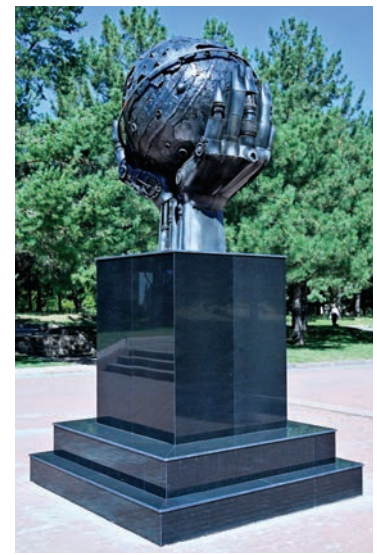
«Экотұлпар» композициясы – университет туын көкке көтерген тұлпар үстіндегі қыз мүсіні. Бұл білімге, инновацияға және жарқын болашаққа ұмтылған жас ұрпақтың көшбасшылық рухын айшықтайды.

«Таза әлем» глобусы – планетамызды қорғаудың, ғаламдық экологиялық жауапкершілік пен табиғи тепе-теңдікті сақтаудың маңыздылығын бейнелейді.

«Кітаптар композициясы» – ҚазҰУ-дың көпсалалы оқу ордасы екенін танытып, университеттегі ауқымды ғылыми-білім беру бағыттарын көрсетеді.

Бұл арт-нысандар металл қалдықтары мен істен шыққан бөлшектерді қайта өңдеу арқылы құрастырылған. Бастама студенттерге «Таза Қазақстан» акциясының негізгі идеясын – қалдықтарды сұрыптау, қайта өңдеу және ресурстарды үнемдеу қажеттігін нақты тәжірибеде көрсетеді.

Нұрсұлтан ЖЕКСЕНБАЕВ

Құрылтайдың саяси рөлі сарапталды

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде «Сайлаудан – шешімдерге: жаңа Құрылтайдың қоғамдық сұранысты жүзеге асырудағы рөлі» тақырыбында дөңгелек үстел өтті.

Жиынға белгілі заңгерлер, мемлекеттік органдар мен сот қауымдастығының өкілдері, сондай-ақ ғылыми қауымдастық пен жас зерттеушілер қатысты.

Шараны ашқан университет басшысының кеңесшісі Еркін Дүйсенов ҚазҰУ-дың Басқарма Төрағасы – Ректор Жансейіт Түймебаевтың құттықтауын жеткізді. Өз үндеуінде ЖОО басшысы жүргізіліп жатқан саяси-құқықтық реформалар жағдайында азаматтардың мүдделерін білдіру, сондай-ақ мемлекет пен қоғам арасындағы сындарлы диалогты арттырудың ерекше өзектілігін атап өтті. Сонымен қатар ректор қоғамдық қатысу тетіктерін одан әрі жетілдіріп, халықпен тұрақты кері байланыс орнатудың маңыздылығына тоқталды.

Жиын барысында сарапшылар Құрылтай қызметінің конституциялық-құқықтық мәртебесін, өкілді орган ретінде қалыптасу ерекшеліктерін және мемлекеттік шешімдерді қабылдау үдерісіне азаматтардың қатысуын қамтамасыз ету тетіктерін жан-жақты талқылады. Сонымен бірге азаматтық белсенділікті дамыту, түрлі әлеуметтік топтардың мүдделерін қорғау мен мемлекеттік институттар және халық арасындағы өзара іс-қимылды арттыру жолдарына басымдық берілді.

Бұдан бөлек, мемлекеттік-құқықтық үдерістерді зерттеудегі ғылыми қауымдастықтың рөліне ерекше назар аударылып, пікірталасқа жас ғалымдар, докторанттар мен магистранттар да белсене араласты.

Дөңгелек үстел қорытындысы бойынша өкілді орган қызметін одан әрі дамыту, қоғамдық қатысу тетіктерін жетілдіру және халықтың құқықтық мәдениетін арттыруға бағытталған практикалық ұсынымдар қамтылған арнайы қарар қабылданды.

Гүл ҚҰТТЫБЕККЫЗЫ

Құрылтай – мемлекеттік басқарудың жаңа кезеңі

Қоғам нақты өзгерістерді қалайды

Қазақстан Республикасының заң шығарушы билігін жүзеге асыратын жоғары өкілді орган – Құрылтай жұмысын бастады.

Құрылтай билікті бақылайды, ел үшін маңызды мәселелерді ашық әрі бейтарап талқылайды. Құрылтай құрамында өндіріс мамандары, мемлекеттік басқаруда тәжірибесі бар, жалпы өңірлік тұрмыс-шаруашылық жағдайын жақсы білетін патриот азаматтар да жеткілікті. Бұл өте жақсы үйлесімділік. Депутаттыққа кандидаттар саны 145 болса, осы орынға 550-ге жуық азамат қатысып, саяси партиялардың ішінде де, партия арасында да қызу бәсекелестік орын алды. Жаңа Құрылтай саясат пен практикалық тәжірибиені ұштастыруға мүмкіндігі бар, әлеуеті күшті құрылым болды.

Қоғам нақты өзгерістерді қалайды. Президентіміз өскелең ұрпақтың қолайлы және қауіпсіз ортада өмір сүруі үшін барынша жағдай жасау қажеттігін атап өтті. Осы орайда, Үкімет 16 жасқа толмаған балалардың әлеуметтік желіге тіркелуіне заң арқылы тыйым салуды ұсынды. Орынды мәселе, орынды шешім.

Сондай-ақ онлайн-платформалар мен масс-медиа мәселесіне қатысты заңдарға айрықша назар аудару керек. Азаматтардың құқығы мен заңды мүдделері қорғалуы тиіс. Ел азаматтарына қойылатын талап та, артылатын үміт те, сенім де аса жоғары. Депутаттар халықтың аманатына адал болып, мемлекет мүддесіне қызмет етеді деген сенімдеміз.

Қазақстан аса маңызды бетбұрыс жасап, өсіп-өркендеуімізге жан-жақты жағдай туғызуы қажет. Қазіргі заманның сын-қатерлеріне төтеп бере алатын мүлде жаңа саяси-құқықтық жүйенің іргетасы қалануда. Мысалы, мемлекет құрылымын толық жаңғыртып, билік институттарының тиімділігін арттыру керек деген Президентіміздің ұстанымын қолдаймыз. Елдегі тәртіп, заң қағидаттары, әділет құндылықтары қоғам әдебіне айналуы тиіс.

Талғат ПАЗЫЛБЕКҰЛЫ,
Экономика кафедрасының аға оқытушысы

Ел болашағына бастар жол

Құрылтай – ел дамуының маңызды бағыттары айқындалып, қоғамды толғандырған мәселелер ашық талқыланатын тағылымды алаң. Мұнда айтылған әрбір бастама мемлекетіміздің болашағына, ұлттық бірегейлігімізді нығайтуға және өскелең ұрпақтың сапалы білім алуына қызмет етуі тиіс.

Бүгінде жасанды интеллект пен үлкен деректер технологиялары әлемдік дамудың негізгі қозғаушы күшіне айналды. Сондықтан Құрылтайда көтерілген білім, ғылым, цифрландыру және адами капиталды дамыту мәселелері біз үшін ерекше маңызды.

Еліміздің технологиялық тәуелсіздігі білікті мамандарға, отандық ғылыми зерттеулерге және қазақ тіліндегі сапалы цифрлық өнімдерге тікелей байланысты.

Ортақ мақсатымыз – білімі терең, ойы еркін, технологияны игерген және ұлттық болмысына берік ұрпақ тәрбиелеу.

Назгүл ТОЙҒАНБАЕВА,
Жасанды интеллект және Big Data кафедрасының аға оқытушысы

Қазақстанның саяси дамуында айрықша тарихи кезең басталды. Президент Қасым-Жомарт Тоқаевтың жаңа бір палаталы Құрылтайдың алғашқы сессиясын ашуы – мемлекеттік басқару жүйесін жаңғырту бағытындағы маңызды қадам.

Ең алдымен бұл өзгеріске тарихи сабақтастық пен қазіргі заман талаптарының тоғысуы тұрғысынан қарағаң жөн.

Бір палаталы заң шығарушы органның басты артықшылығы – заң шығару үдерісінің ықшамдылығы, жауапкершіліктің нақтылануы және қоғамның өзекті мәселелеріне жедел ден қою мүмкіндігі. Алайда кез келген саяси институттың тиімділігі оның атауымен емес, мазмұны, ашықтығы және халық алдындағы жауапкершілігімен өлшенеді.

Сондықтан жаңа Құрылтайдың алдында үлкен міндет тұр. Ол қоғамдағы түрлі пікірлерді есті алатын, ғылыми қауымдастықтың, азаматтық сектордың, өңірлердің және әлеуметтік топтардың ұсыныстарын заңнамалық шешімдерге айналдыра алатын тиімді алаң болуы қажет.

Саяси мәдениеттің жаңғыруы

Президент атап өткендей, еліміз саяси жүйені жаңарту кезеңіне қадам басып отыр. Бұл – тек мемлекеттік институттардың өзгеруі емес, саяси мәдениеттің де жаңғыруы. Қоғам мен билік арасындағы сенім диалог, ашық талқылау және нақты жауапкершілік арқылы қалыптасады.

Жаңа Құрылтайдың тарихи маңызы оның өткеннің дәстүрін сақтап қана қоймай, Қазақстанның болашақ даму моделіне қызмет етуімен айқындалады. Егер жаңа институт елдің интеллектуалдық әлеуетін біріктіріп, ғылыми негізделген шешімдер қабылдауға жол ашса, бұл өзгеріс Қазақстанның саяси жүйесін сапалық тұрғыдан жаңа деңгейге көтеруі мүмкін.

Жұлдыз ҮМБЕТБАЕВА,
Азаматтық құқық, азаматтық іс жүргізу және еңбек құқығы кафедрасының ассистент-профессоры, PhD

Ортақ шешім қабылдайтын алқалы институт

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың қатысуымен бірінші шақырылымдағы ҚР Құрылтайының бірінші сессиясының ашылуы – еліміздің қоғамдық-саяси және мемлекеттік басқару жүйесіндегі тарихи маңызы зор оқиға. Мемлекет басшысы өз сөзінде: «Біз ұлт жылнамасының жаңа парағын ашып отырмыз», – деді. Бұл сөз бүгінгі өзгерістердің мәнін айқын көрсетеді.

Қазақтың мемлекеттілік тарихында Құрылтайдың орны ерекше. Ежелден ел тағдырына қатысты маңызды мәселелер кеңінен талқыланып, ортақ шешім қабылданатын алқалы институт болған Құрылтайдың бүгін заманауи мемлекеттік басқару жүйесінің маңызды бөлігі ретінде жаңа мазмұнда жаңғыруы – тарихи сабақтастықтың көрінісі.

Мемлекеттік және жергілікті басқару саласының маманы ретінде бұл реформаның тиімді мемлекеттік басқаруды қалыптастырудағы маңызын ерекше атап өткім келеді. Қазіргі қоғамға сапалы заңдармен қатар, халықтың сұранысына жедел жауап беретін, ашықтық пен есептілік қағидаттарына негізделген кәсіби мемлекеттік аппарат қажет.

Құрылтайдың алдында ұлттық заңнаманың сапасын арттыру, мемлекеттік институттардың тиімділігін күшейту, қоғам мен мемлекет арасындағы өзара сенімді нығайту секілді аса жауапты міндеттер тұр. Бұл ретте қабылданатын әрбір шешімнің түпкі мақсаты азаматтардың әл-ауқаты мен елдің тұрақты дамуы болуы тиіс.

Бүгінгі тарихи өзгерістер мемлекеттік басқару саласында білім алып жүрген жастарға да үлкен жауапкершілік жүктейді. Өйткені ертең осы реформаларды жүзеге асыратын, мемлекеттік басқарудың жаңа мәдениетін қалыптастыратын кәсіби кадрлар – бүгінгі студенттеріміз бен жас зерттеушілеріміз.

Құрылтайдың қызметі еліміздің құқықтық негіздерін нығайтып, мемлекеттік басқарудың тиімділігін арттыруға және әділетті Қазақстанды қалыптастыруға нақты үлес қоса береді деген сенімдеміз.

Гүлжихан СМАҒҰЛОВА,
Менеджмент кафедрасының меңгерушісі, э.ғ.к., доцент

Бірінші шақырылымдағы ҚР Құрылтайының алғашқы сессиясы – бұл жаңа саяси кезеңнің бастауы. Жалпыұлттық референдумда қолдау тапқан жаңа Конституцияға сәйкес, еліміздің бір палаталы заң шығарушы органы – Құрылтай ресми түрде өз жұмысын бастады.

Тұрақты дамудың негізі

Президент Құрылтайдың елдің саяси жүйесін жаңғыртуға, мемлекеттік басқаруға жаңа серпін беруге және ұлттық заңнаманың сапасын арттыруға ықпал ететінін баса айтты. Бұл депутаттарға жүктелген міндеттің қаншалықты маңызды екенін көрсетеді.

Қасым-Жомарт Тоқаев қоғамның депутаттарға қоятын талабы жоғары екенін атап өтті. Құрылтайдың басты құндылығы – ел тағдырына қатысты маңызды мәселелерді ортақ ой мен ортақ жауапкершілік тұрғысынан талқылауға мүмкіндік беруінде.

Бүгінгі Қазақстанға білімді ұрпақ, білікті маман, әділетті қоғам және ел болашағына бейжай қарамайтын азаматтар қажет. Білім мен ғылымның дамуы, ұлттық құндылықтардың сақталуы, жастардың болашағы, қоғамдағы бірлік пен келісім – мемлекеттің тұрақты дамуының берік негізі.

Гүлхан ТҰРАРҚЫЗЫ,
жоғары оқу орнына дейінгі білім беру факультетінің оқытушысы

Қоғамдық диалог кеңістігі

Құрылтай – халқымыздың тарихи жадында елдік мәселелерді кеңесе отырып шешудің, ортақ мүдде төңірегінде ұйысудың терең дәстүрін білдіретін ұғым. Ғасырлар бойы оның формасы мен қоғамдық қызметі өзгергенімен, негізгі мәні – ел тағдырына қатысты мәселелерді ортақ талқылау, бірлік пен жауапкершілікті сақтау – өзектілігін жоғалтқан емес. Бүгінде бұл тарихи дәстүр заманауи қоғамдық диалогпен сабақтасып, жаңа мазмұнға ие болып отыр.

Осы мәселелер Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті филология факультетінің Түркітану және тіл теориясы кафедрасы ұйымдастырған «Құрылтай – еліміздің маңызды мәселелерін талқылайтын ортақ алаң» атты онлайн дөңгелек үстелде кеңінен сөз болды. ТДМ-ның «Бейбітшілік, әділдік және тиімді институттар» бағыты аясында өткен басқосуда Құрылтайдың тарихи негіздері, қоғам мен мемлекет арасындағы диалогты дамытудағы орны, жастар тәрбиесі мен елдің әлеуметтік-экономикалық жаңғыру үдерістері талқыланды.

Дөңгелек үстелдің мазмұны бірнеше маңызды бағытты қамтыды. PhD, аға оқытушы Раушан Қондыбаева «Ұлттық құрылтай және жастар» тақырыбындағы баяндамасында қазіргі қоғамдық үдерістердегі жастардың рөліне назар аударды. Жас буынның азаматтық ұстанымын қалыптастыру, олардың ұлттық құндылықтарға құрметін күшейту, мемлекет болашағына жауапкершілікпен қарауына жағдай жасау мәселелері көтерілді. Қоғамдық мәселелерге белсенді араласатын, өз ойын еркін жеткізе алатын және ел дамуына үлес қосуға ұмтылатын жастарды қалыптастырудың маңызы аталды.

Филология ғылымының кандидаты Айгүл Қарақұлова «Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық жаңғыруына қарай трансформациясы» атты баяндамасында еліміздің қазіргі даму бағыттарына тоқталып, әлеуметтік-экономикалық өзгерістердің қоғам өміріне ықпалын саралады. Қазақстанның жаңа даму кезеңінде экономикалық жаңғырудың қоғамдық тұрақтылық, әлеуметтік жауапкершілік және адам капиталының сапасымен өзара байланысы жөнінде пікірлер айтылды.

Ал оқытушы Қанат Бахтиярұлы «Құрылтай: тарихи жадыдан – жаңа саяси институтқа дейін» тақырыбында құрылтай ұғымының тарихи эволюциясына назар аударды. Ұлы даладағы алқалы кеңес дәстүрінен бастау алатын бұл ұғымның елдік шешімдер қабылдау мәдениетімен сабақтастығы сөз болды. Тарихи кезеңдерде құрылтай билік пен қоғам, ел басшылары мен халық өкілдері арасындағы кеңесу кеңістігі ретінде көрінсе, қазіргі жағдайда оның мазмұны қоғамдық диалог, тарихи сана және ортақ жауапкершілік ұғымдарымен толығып отырғаны атап көрсетілді.

Дөңгелек үстелде айтылған пікірлердің ортақ түйіні – құрылтайды тек тарихи ұғым немесе белгілі бір кезеңде өтетін жиын ретінде ғана қабылдамау қажеттігі болды. Оның басты маңызы – қоғамдағы өзекті мәселелерді ортаға салып, түрлі көзқарастардың тоғысуына мүмкіндік беруінде. Кеңесу мәдениеті қоғамдағы сенімді нығайтып, мемлекет пен азамат арасындағы байланысты тереңдетуге ықпал етеді.

Басқосу барысында кафедра оқытушылары да белсенді пікір білдіріп, Құрылтайда көтерілетін мәселелерді жоғары білім беру үдерісімен сабақтастыру жолдарына назар аударды. Әсіресе Мемлекет басшысының қоғамдық жауапкершілік, ұлттық құндылықтар, білім, ғылым, мәдениет және жас ұрпақ тәрбиесіне қатысты бастамаларын студенттік аудиторияда талқылаудың маңызы айтылды.

Бұл бағыттағы жұмыстар тек тәрбие сағаттарымен шектелмеуі тиіс. Құрылтай материалдарын дәріс пен семинар сабақтарында, студенттердің ғылыми жобаларында, пікірталас алаңдарында және зерттеу жұмыстарында пайдалану – білім алушылардың елдегі қоғамдық-саяси үдерістерге саналы көзқарасын қалыптастырудың бір жолы. Өйткені университеттің міндеті кәсіби маман даярлаумен ғана шектелмейді. Жоғары оқу орны қоғам алдында жауапкершілігі бар, тарихи санасы қалыптасқан, ұлттық және мемлекеттік құндылықтарды бағалайтын азамат тәрбиелеуге де қызмет етеді.

Осы тұрғыдан келгенде, Құрылтай идеясының білім беру кеңістігі үшін де маңызы зор. Оның негізіндегі кеңесу, пікір алысу, ортақ шешімге ұмтылу және жауапкершілікті бөлісу қағидалары академиялық ортаға да жат емес. Керісінше, мұндай құндылықтар университет қабырғасында еркін ойлайтын, пікірін дәлелдей алатын және өзгенің көзқарасын құрметтейтін тұлғаның қалыптасуына ықпал етеді.

Дөңгелек үстел соңында Құрылтайдың бүгінгі мәнін үш негізгі ұғыммен түйіндеуге болатыны атап өтілді: тарихи жады, қоғамдық диалог және мемлекеттік жауапкершілік. Тарихи жады халықтың өткенін бүгінмен байланыстырады, қоғамдық диалог ортақ мәселелерді бірлесе талқылауға мүмкіндік береді, ал мемлекеттік жауапкершілік сол пікірлердің нақты іске ұласуын талап етеді.

Құрылтайдың ғасырлардан жеткен басты тағылымы да осында. Елдік мәселе ортақ болған жерде оны шешуге деген жауапкершілік те ортақ болуы тиіс. Ал қоғам мен мемлекет арасындағы ашық диалог – тұрақты даму мен берік бірліктің маңызды негіздерінің бірі.

Қанат ӘШІРҚҰЛОВ,
Түркітану және тіл теориясы кафедрасының аға әдвайзері, PhD

Нұргүл ИСМАИЛОВА,
аға оқытушы

Сәлеміміз тұзу болсын

Халқымызда амандасу, қал-жағдайды сұрау, сәлемдесу – кез келген жақсы қарым-қатынастың, әңгіменің және сыйластықтың басы деп біледі.

Сонымен қатар «Сәлем – сөздің анасы» немесе «Сәлем – сөздің басы, көңіл арнасы» деп сәлемдесуге ерекше мән берген. Бұл нақыл сөздің мағынасы мен мәні алғыс алу, жақсылық тілеу болып саналады. Себебі адамдарға сәлем беріп, оның алғысын алу – қазақ салт-дәстүрінің мызғымас үлгісі. Қазақта сәлемді дұрыс бермейтін балаға «көргенсіз», «тәрбие алмаған» деп кейістік білдірсе, ал дұрыс амандасқан адамға «көсегең көгерсін», «жүз жаса», «өркенің өссін» деп бата берген.

Таяуда Президентіміз Қасым-Жомарт Тоқаев қоғамдағы құшақтасып және сүйісіп амандасу үрдісін сынап, азаматтарды байырғы ұлттық дәстүрлер мен жаңа қоғамдық әдеп кодексіне оралуға шақырды. Мемлекет басшысының сәлемдесу мәдениетіне қатысты айтқан негізгі ережелері мен ұсыныстары төмендегідей құрылымда жинақталған:

Президент сынына ілінген әдепсіз іс-әрекеттер:

● *Құшақтасып-сүйісу:* Ер адамдардың бір-бірін құшақтап, беттен сүйіп амандасуы қазақ салтында ешқашан болмаған.

● *Еркек пен әйелдің сүйісуі:* Сәлемдесу кезінде әйелдердің еркектерді, еркектердің әйелдерді бетінен сүюі әдепке жатпайды.

● *Әскери ортадағы оғаштық:* Әсіресе әскери форма киген тұлғалардың өзара құшақтасуы мүлдем орынсыз және көзге оғаш көрінеді.

Президент ұсынған дұрыс сәлемдесу әдебі:

● *Нық қол алысу:* Ер-азаматтар бір-бірімен кездескенде қолдың ұшын ғана бермей, қолды қаттырақ қысып амандасуы керек.

● *Жылы жүз таныту:* Амандасу барысында жасанды әрекетсіз, сәл жымиып, жылы қабақ таныту жеткілікті.

● *Қолды жүрекке қою:* Кездескен адамға деген шынайы қуаныш пен ерекше құрметті білдіру үшін оң қолды кеуде (жүрек) тұсына қойып сәлемдесу ең тиімді әрі мәдениетті жол деп айтқан болатын.

Президент бұл бастаманы жеке кеңістікті құрметтеу, қоғамдық тәртіп пен ой-сана тазалығын қалыптастырудың маңызды қадамы деп атап өтті.

Ендеше сәлеміміз тұзу болсын. Өзара сәлемдесіп, бір-бірімізге амандық тілеп жүрейік.

Абай ДҮЙСЕНБАЕВ,
ҚазҰУ Педагогика және білім беру менеджменті кафедрасының доценті, п.ғ.к.

Мемлекет басшысы өз сөзінде реформалардың нәтижесінде тарихи тамыры тереңде жатқан құрылтай ұғымының қайта жаңғырғанын атап өтті.

Маңызды шешімдер қабылдайтын саяси мінбер

Қазақ халқының тарихында құрылтай әрдайым ел тағдыры таразыға түскен, маңызды шешімдер қабылданған тарихи кезеңдермен сабақтасып келеді. Ата-бабаларымыз елдің болашағына қатысты күрделі мәселелерді талқылау, ортақ мәмілеге келу және халықтың бірлігін нығайту үшін құрылтай шақырған.

Тарихқа көз жүгіртсек, Талас құрылтайы Алтын Орданың қалыптасуына жол ашқан маңызды оқиғалардың бірі болса, Ордабасы құрылтайы қазақ халқының басына күн туған күрделі кезеңде үш жүздің басын қосып, елді ортақ мақсат пен біртұтас мүдде жолында топтастырды. Бұл құрылтайдың халқымыздың қоғамдық-саяси өміріндегі орны айрықша болғанын көрсетеді.

Бүгінде «құрылтай» атауының заң шығарушы органға берілуі жай ғана атау өзгерісі емес. Бұл – ұлттық тарихымызға деген құрметті, тарихи жады мен мемлекеттік дәстүрдің сабақтастығын білдіретін маңызды қадам.

Құрылтайдың жаңғыруы өткен дәуірді сол күйінде қайтару деген сөз емес. Керісінше, ата-бабамыздан қалған кеңесіп шешу, ортақ мәмілеге келу, ел мүддесін жоғары қою дәстүрін қазіргі заманғы парламентаризм институтымен ұштастыру.

Бұл ретте Құрылтай – халық пен билік арасындағы байланысты нығайтып, қоғамның өзекті мәселелерін ашық талқылауға, елдің ортақ мүддесі төңірегінде топтасуға бағытталған жаңа саяси мәдениеттің маңызды белгісі.

Құрылтай ұғымы халқымыздың өткенін, бүгінін және болашаққа деген ұмтылысын тоғыстыратын тарихи символ. Оның жаңғыруы ұлттық бірегейлігімізді нығайтып қана қоймай, мемлекеттілігіміздің тарихи тамырлары тереңде жатқанын тағы бір мәрте көрсетеді.

Бүгінде елімізде жүзеге асырылып жатқан реформалардың түпкі мақсаты – заң мен тәртіп үстемдік ететін, әділетті, қауіпсіз, таза әрі күшті Қазақстанды қалыптастыру. Бұл бір күнде жүзеге асатын міндет емес, ел болып жұмылып, жүйелі түрде атқаратын ауқымды жұмыс.

Құрылтай депутаттарына жүктелген жауапкершілік те осында. Халықтың сенімін ақтау, елдің мүддесін қорғау, мемлекет дамуының стратегиялық бағыттарына үлес қосу үлкен абыроймен қатар, зор жауапкершілік.

Құрылтай – тарихи сабақтастықтың, ел бірлігінің және ортақ жауапкершіліктің жаңа саяси нышаны.

Уәлихан АХАТОВ,
заң факультетінің деканы, заң ғылымының кандидаты, профессор

ҚазҰУ – AI-Sana бағдарламасының көшбасшысы

AI-Sana бағдарламасының Қазақстанда жүзеге асуында Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің орны ерекше. ҚазҰУ – еліміздегі ірі ғылыми-білім беру орталықтарының бірі ғана емес, сонымен қатар жасанды интеллект пен цифрлық технологияларды дамыту бағытында белсенді жұмыс жүргізіп отырған жетекші университеттердің бірі.

Университеттің AI-Sana бағдарламасына қатысу көрсеткіші де осының дәлелі. ҚазҰУ бағдарламаның екінші кезеңіне өткен білім алушылар саны бойынша жоғары оқу орындары арасында бірінші орынға шықты. Бұл нәтиже университет студенттерінің заманауи технологияларға деген қызығушылығы жоғары екенін ғана емес, ҚазҰУ-да цифрлық және инновациялық білім беруге ерекше көңіл бөлінетінін көрсетеді.

Биыл Қазақстанда жасанды интеллектіні дамытуға ерекше басымдық беріліп отырған кезеңде ҚазҰУ-дың бұл бағыттағы көшбасшылығы университеттің стратегиялық даму бағытымен де үндеседі. Бүгінде еліміздің 95 жоғары оқу орнында AI пәндері білім беру бағдарламаларына енгізіліп, мыңдаған білім алушы жасанды интеллект бойынша жаңа құзыреттерді меңгеруде.

АҚПАРАТТЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАР ЖӘНЕ ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЛЕКТ ФАКУЛЬТЕТІ – AI ҚҰЗЫРЕТТЕРІНІҢ ОРТАЛЫҒЫ

ҚазҰУ-дың AI-Sana бағдарламасындағы жетістігін сөз еткенде, ақпараттық технологиялар және жасанды интеллект факультетінің үлесін ерекше атап өткен жөн. Факультет заманауи IT мамандарын, жасанды интеллект, ақпараттық қауіпсіздік және цифрлық технологиялар саласының мамандарын даярлауды көздейді.

Жасанды интеллектінің қарқынды дамуы ақпараттық қауіпсіздік саласына да жаңа міндеттер қойып отыр. Кибершабуылдарды анықтау, желілік трафикті талдау, зиянды бағдарламаларды тану, фишингтік шабуылдарды анықтау, ақпараттық жүйелердегі аномалияларды бақылау сияқты көптеген процестерде AI технологиялары кеңінен қолданылуда.

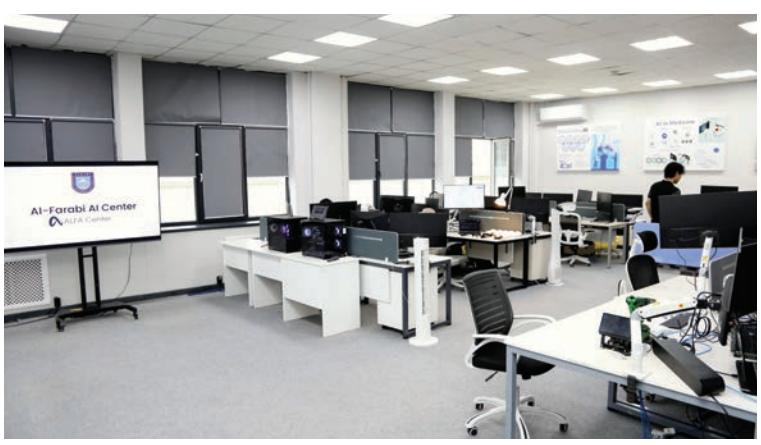
Сондықтан бүгінгі таңда жасанды интеллект пен киберқауіпсіздіктің тоғысуы ерекше маңызға ие.

КИБЕРҚАУІПСІЗДІК ЖӘНЕ КРИПТОЛОГИЯ КАФЕДРАСЫ: 130 СТУДЕНТ – БІР МАҚСАТ

AI-Sana бағдарламасының ҚазҰУ-дағы нәтижелерінің бірі – ақпараттық технологиялар және жасанды интеллект факультетінің Киберқауіпсіздік және криптология кафедрасы студенттерінің белсенді қатысуы.

Бағдарламаның екі кезеңінде де кафедра білім алушылары жасанды интеллект бойынша білімдерін жетілдіруге белсенді атсалысты.

Атап айтқанда бакалавриат деңгейінде кафедрадан 130 студент AI-Sana бағдарламасынан өтті. Сонымен қатар бағдарламаға кафедраның магистранттары да қатысты. Бұл – кафедра студенттерінің заманауи технологияларға деген қызығушылығы мен кәсіби дамуға ұмтылысының айқын көрсеткіші.

Бүгінгі таңда киберқауіпсіздік пен жасанды интеллект бір-бірінен бөлек дамитын бағыттар емес. Керісінше, олардың өзара байланысы жаңа ғылыми зерттеулер мен инновациялық жобалардың пайда болуына жол ашады. Осы тұрғыдан алғанда, кафедра студенттерінің AI-Sana бағдарламасына белсенді қатысуы – олардың болашақ кәсіби қызметіне жасалған маңызды инвестиция.

Киберқауіпсіздік және криптология саласында білім алып жатқан студенттер үшін AI-Sana бағдарламасының маңызы ерекше. Себебі болашақ киберқауіпсіздік маманы тек ақпараттық жүйелерді қорғау әдістерін біліп қана қоймай, жасанды интеллект негізіндегі қауіптерді анықтау және алдын алу технологияларын да меңгеруі қажет.

Бүгінгі таңда киберқауіпсіздік пен жасанды интеллект бір-бірінен бөлек дамитын бағыттар емес. Керісінше, олардың өзара байланысы жаңа ғылыми зерттеулер мен инновациялық жобалардың пайда болуына жол ашады. Осы тұрғыдан алғанда, кафедра студенттерінің AI-Sana бағдарламасына белсенді қатысуы – олардың болашақ кәсіби қызметіне жасалған маңызды инвестиция.

AI-SANA – ТЕК БІЛІМ ЕМЕС, БОЛАШАҚҚА ҚАДАМ

AI-Sana бағдарламасының басты құндылығы – студентке дайын білім беріп қана қоймай, оны жаңа технологияны өз бетінше зерттеуге, қолдануға және жаңа өнім жасауға ынталандыруында.

Бағдарлама нәтижесінде студент: білім алады → практикалық дағды қалыптастырады → нақты мәселені анықтайды → AI шешімін ұсынады → жоба жасайды → стартапқа қадам басады.

Бұл модель қазіргі еңбек нарығы үшін аса маңызды. Өйткені болашақтың маманы тек технологияны пайдаланушы емес, жаңа технологиялық шешімдерді жасай алатын маман болуға тиіс.

Қазақстанның жоғары оқу орындарында AI экожүйесінің қалыптасуы да осы үрдістің нәтижесі. Бүгінде университеттерде жасанды интеллектіні білім беру мен ғылымға енгізумен қатар, нақты салаларға арналған қолданбалы жобалар әзірленіп келеді. Мәселен, 2026 жылғы Digital Qazaqstan форумында ҚазҰУ-дың AI Startify Incubator жобасы сияқты университеттік AI-жобалар таныстырылды.

ҚОРЫТЫНДЫ

AI-Sana – Қазақстанның жасанды интеллект дәуіріне дайындығын күшейтетін маңызды мемлекеттік бастама. Бағдарлама арқылы жүздеген мың студент базалық AI білімін меңгеріп, келесі кезеңде өздерінің практикалық дағдыларын дамытуға мүмкіндік алды. Ал университеттер үшін AI-Sana – жаңа технологияларды білім беру, ғылым және кәсіпкерлікпен байланыстыратын үлкен экожүйені қалыптастырудың маңызды құралына айналып отыр. Бұл үдерісте Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің көшбасшылық орны ерекше. ҚазҰУ-дың AI-Sana бағдарламасына белсенді қатысуы университеттің цифрлық трансформация мен жасанды интеллект саласындағы әлеуетін айқындайды.

Ал ақпараттық технологиялар және жасанды интеллект факультетінің Киберқауіпсіздік және криптология кафедрасынан 130 бакалавр студентінің және магистранттардың бағдарламаға қатысуы – осы үлкен бастаманың кафедра деңгейіндегі нақты нәтижелерінің бірі.

AI-Sana студенттерге жаңа білім ғана емес, жаңа ойлау тәсілін, жаңа кәсіби мүмкіндіктерді және өз идеясын технологиялық жобаға айналдыру жолын ұсынады.

Бүгінгі студент – ертеңгі маман. Ал жасанды интеллект дәуірінде бәсекеге қабілетті маман болу үшін технологияны меңгеру жеткіліксіз. Оны дұрыс қолдана білу, жаңа шешім ұсына білу және сол шешімді қоғам игілігіне айналдыра білу маңызды. Сондықтан AI-Sana – бүгінгі білім алушының ғана емес, Қазақстанның технологиялық болашағының бағдарламасы.

Жанерке ЕЛДОСҚЫЗЫ,
Киберқауіпсіздік және криптология кафедрасының оқу-әдістемелік және тәрбие жұмыстары жөніндегі меңгеруші орынбасары

Элемент современной национальной системы ценностей

Новая Конституция Республики Казахстан, принятая на республиканском референдуме 15 марта 2026 года и вступившая в силу 1 июля 2026 года, открывает новый этап конституционного развития страны. Уже в преамбуле Основного Закона закреплена приверженность идее Справедливого Казахстана и принципу «Закон и Порядок».

Принципиально важным является положение, что правовое государство измеряется не только количеством принятых законов и строгостью ответственности за их нарушение. Его подлинная сила проявляется в том, насколько последовательно закон защищает человека - его достоинство, труд, семью, здоровье, социальную защищенность и право на достойную жизнь, но вектор всегда должен быть: от порядка - к справедливости. Современное понимание принципа «Закон и Порядок» значительно шире, так как порядок начинается там, где закон является единым для всех. Он предполагает равенство перед законом, ответственность за его нарушение, защиту прав человека, уважение к судебным решениям и добросовестное исполнение государственными органами своих обязанностей.

Именно поэтому «Закон и Порядок» невозможно отделить от категории справедливости. Если гражданин уверен, что его права будут защищены независимо от социального положения, должности или материальных возможностей, возникает доверие к государственным институтам. Если же человек сталкивается с произволом, бюрократическими барьерами или нарушением его законных социальных прав, формальное наличие закона само по себе уже не обеспечивает ощущения справедливости. В данном смысле законность, безусловно, становится не только юридическим, но и нравственным основанием общественного развития.

Особое значение принцип «Закон и Порядок» приобретает в социальной сфере. Статус Казахстана как социального государства означает, что государственная политика должна быть ориентирована на человека и его благополучие. Конституционная гарантия социального обеспечения по возрасту, в случае болезни, инвалидности, потери кормильца и по иным законным основаниям формирует важнейший элемент социальной защищенности граждан.

Принцип социального государства означает, что государство принимает на себя обязанность создавать условия для достойной жизни человека, обеспечивать поддержку социально уязвимых категорий населения и гарантировать минимальные социальные стандарты. Конституционная реформа 2026 года усилила данные положения, сделав социальные гарантии одним из ключевых элементов нового общественного договора между государством и гражданином.

В контексте закона от 5.06.2026 концептуально отметить, что подписанный Главой нашего государства К.-Ж.К Токаевым пакет законов направлен на:

- приведение отраслевого законодательства в соответствие с обновлёнными конституционными положениями;
- уточнение механизмов предоставления социальных выплат;
- повышение юридической определённости социальных прав;
- усиление ответственности государства за реализацию социальных обязательств.

Конституционная реформа Нового Казахстана также усилила значение принципа справедливости и равенства. Статья 16 Конституции закрепляет равенство всех перед законом и судом. Данная норма имеет прямое отношение к социальной политике, поскольку социальные гарантии должны предоставляться гражданам без дискриминации по мотивам происхождения, социального, должностного и имущественного положения, пола, расы, национальности, языка, отношения к религии, убеждений, места жительства или по любым иным обстоятельства. Не менее важным направлением реформ стало усиление трудовых гарантий. Особую актуальность приобретают нормы Конституции, связанные с защитой труда. Статья 27 закрепляет право на труд, свободный выбор рода деятельности и профессии, гарантирует право на условия труда, отвечающие требованиям безопасности и гигиены, на вознаграждение за труд без какой- либо дискриминации, а также на социальную защиту в соответствии с законом. Данная норма особенно важна в условиях цифровой экономики и изменения характера занятости. Появление платформенной занятости, удалённой работы и самозанятости требует новых подходов к защите трудовых прав граждан. Именно поэтому в Казахстане постепенно совершенствуется трудовое законодательство, внедряются механизмы защиты работников цифровых сервисов и расширяются меры социальной защиты занятых граждан. Отдельного внимания заслуживают жилищные гарантии. В ходе обсуждения конституционных поправок Глава государства особо подчеркнул необходимость усиления защиты жилищных прав граждан. Конституционное закрепление неприкосновенности жилища, судебного порядка выселения и дополнительных социальных механизмов поддержки населения усиливает правовую защищённость граждан и способствует укреплению социальной стабильности.

Социальные гарантии на современном этапе в Казахстане обеспечиваются не только материальными нормами, но и процедурными гарантиями: правом быть выслушанным, обязанностью мотивировать отказ, судебным контролем за решениями госорганов. Они трансформируются из модели социальной поддержки в модель обеспеченного законом социального обязательства государства перед гражданином.

Следовательно, социальные гарантии должны рассматриваться не как благотворительность государства, а как правовой механизм реализации конституционного принципа социальной справедливости.

Пенсии, пособия, социальные выплаты, поддержка лиц с инвалидностью, защита семьи и детства, гарантии в сфере труда - все это приобретает особую ценность тогда, когда соответствующие права реально доступны человеку. И именно, здесь проявляется непосредственная связь между «Законом и Порядком» и социальными гарантиями. Закон должен не только требовать от гражданина соблюдения обязанностей, но и гарантировать ему защиту его прав.

Принцип «Закон и Порядок» предполагает взаимную ответственность, поэтому законность должна работать в обе стороны. Гражданин обязан соблюдать закон, уважать права других людей, добросовестно трудиться, выполнять общественные обязанности. Аксиомой является и то, что государство связано законом. Государственный орган, должностное лицо, работодатель, социальный институт не могут действовать произвольно. Их решения должны быть законными, обоснованными и справедливыми. Именно поэтому развитие административной юстиции имеет столь большое значение для Нового Казахстана. Административное правосудие становится механизмом защиты человека от неправомерных решений и действий публичной власти.

Нажия КАЛИШЕВА,
д.ю.н., доцент кафедры теории государства и права, конституционного и административного права

Студенты в авангарде экологических инициатив

В современном мире вопросы экологии и устойчивого развития выходят на первый план, требуя активного участия каждого члена общества.

Студенты Казахского национального университета имени аль-Фараби демонстрируют высокую социальную ответственность, становясь движущей силой позитивных изменений. Их участие в волонтерских проектах не только способствует решению конкретных экологических задач, но и формирует культуру осознанного потребления. В этой статье мы расскажем о двух недавних инициативах, в которых приняли участие наши студенты.

Первым значимым опытом стало участие в мероприятии, организованном компанией Nestlé в санатории Almaty Resort. Чтобы сделать его более экологичным, организаторы пригласили общественное движение Recycle Birge, к которому присоединились и студенты нашего университета. На площадке была организована точка по сортировке отходов, где волонтеры помогали участникам освоить навыки правильного разделения пластика. Интерактивные мастер-классы и игры сделали процесс обучения увлекательным как для детей, так и для взрослых.

Следующим шагом стало участие в масштабной городской экоакции, которая состоялась осенью на территории «Кока-Кола Алматы Боттлерс». Мероприятие, организованное Recycle Birge, стало уникальной площадкой для горожан: здесь принимали вторсырьё для дальнейшей переработки, передавали вещи на реюз, а также можно было обменяться книгами и растениями. Студенты КазНУ, в числе которых были первокурсники Орынбасар Қайназар и Азербаев Муслим, работали в самом центре событий. Их задачи были разнообразны: от консультирования горожан по вопросам сортировки до помощи в разгрузке и погрузке мешков с вторсырьем. Важно отметить, что помимо перерабатываемых материалов, акция включала сбор вещей для повторного использования (reuse), которые затем были переданы мастерицам-ремесленникам, в фонд многодетных матерей и в приюты для животных.

Волонтеры отмечают, что два этих мероприятия, хоть и объединены общей целью, дали совершенно разный опыт. «Если на первом мероприятии мы интегрировали экологическую составляющую в программу крупной компании, то вторая акция стала уникальной площадкой для сдачи вторсырья и обмена вещами. Здесь чувствуется прямой результат: ты видишь горы собранного вторсырья и понимаешь, что все это не окажется на свалке. Этот опыт углубил наши знания в сфере переработки и укрепил желание продолжать. В Recycle Birge сложился замечательный коллектив, и чувствуется, что участие в таких проектах, направленных на реальную помощь экологии, — это именно то, чем мы хотим заниматься», - поделились впечатлениями ребята после проведения экоакции.

Подобные инициативы демонстрируют, что экологическое просвещение и практические действия — ключ к формированию устойчивого будущего. Участие студентов КазНУ в проектах Recycle Birge является ярким примером того, как молодежь может влиять на экологическую повестку города. Это не просто волонтерские часы, а реальный вклад в достижение Целей устойчивого развития ООН, в частности ЦУР №12 «Ответственное потребление и производство».

Гулмира ТАЙМАНОВА,
доцент кафедры теплофизики и технической физики
Ерасыл ЖУМАГАЗЫ,
студент 1-го курса

О человеке, учёном, наставнике и настоящем друге

Юбилей — это особая дата. Это не просто очередная отметка в календаре, а прекрасная возможность оглянуться назад, вспомнить пройденный путь, людей, встречи, достижения и, самое главное, понять, какое место ты занимаешь в жизни тех, кто находится рядом. Сегодня хочется сказать несколько слов о человеке, с которым меня связывают не только годы совместной работы, профессионального общения и научных интересов, но и настоящая человеческая дружба. Речь идёт о докторе экономических наук, профессоре Мухтаровой Карлыгаш Сапаровне — замечательном учёном, талантливом педагоге, мудром наставнике и человеке, которому по-настоящему дороги наука, образование и люди.

Карлыгаш Сапаровна принадлежит к тому поколению учёных, для которых профессия никогда не была просто должностью. Наука для неё — это образ жизни, постоянный поиск, ответственность перед обществом и, прежде всего, возможность передавать знания следующим поколениям. Её профессиональный путь впечатляет своей последовательностью и масштабом. От первых шагов в научно-исследовательской лаборатории Казахского экономического университета имени Т.Рыскулова до докторской степени, профессорского звания и руководства кафедрой в КазНУ имени аль-Фараби — за всем этим стоит огромный труд, настойчивость и глубокая преданность своему делу. Но если говорить о Карлыгаш Сапаровне только через её учёные степени, должности и публикации, то мы увидим лишь часть её личности. За всеми профессиональными достижениями стоит удивительно энергичный, целеустремлённый и неравнодушный человек.

Мне всегда было интересно наблюдать, с какой ответственностью Карлыгаш Сапаровна относится к любому делу. Если она чем-то занимается, то стремится сделать это не формально, а действительно хорошо. Именно поэтому ей доверяли самые разные направления работы — от преподавания и научных исследований до руководства кафедрой, участия в диссертационных советах, образовательных и международных проектах. Особая страница её профессиональной биографии связана с КазНУ имени аль-Фараби. С 2009 по 2018 годы Карлыгаш Сапаровна возглавляла кафедру «Менеджмент и бизнес», позднее преобразованную в кафедру «Менеджмент и маркетинг». Под её руководством развивались новые образовательные направления, в том числе программы DBA, магистратуры по логистике и докторантуры по маркетингу.

Однако, на мой взгляд, настоящее признание учёного измеряется не только количеством публикаций или научных проектов. Настоящее признание — это ученики. И здесь Карлыгаш Сапаровна может по праву гордиться результатами своего труда. Под её научным руководством подготовлены 8 докторов философии (PhD) и 12 кандидатов экономических наук. Она принимала активное участие в работе диссертационных советов и на протяжении многих лет помогала молодым

исследователям делать первые самостоятельные шаги в науке. Для педагога это, наверное, одна из самых больших наград — видеть, как твои ученики становятся самостоятельными специалистами, учёными и профессионалами.

Научное наследие Карлыгаш Сапаровны также заслуживает огромного уважения. Более 400 научных статей, свыше 10 монографий, учебники и учебные пособия, участие в фундаментальных исследованиях, международных проектах, конференциях и программах — всё это свидетельствует о её огромной работоспособности и широте научных интересов. Но сегодня мне хочется говорить не столько о цифрах. Мне хочется говорить о человеке. О Карлыгаш Сапаровне, которую знают коллеги — требовательной, принципиальной, иногда очень прямой, но всегда искренней. О человеке, который умеет поддержать в нужный момент, дать совет, поделиться опытом и просто поговорить по душам. О женщине, которая, несмотря на огромную профессиональную занятость, всегда оставалась прежде всего человеком, для которого семья и близкие имеют особое значение.

Наверное, не случайно в её семье так сильно проявилась преемственность служения знаниям и обществу. Её отец, Мухтаров Сапар, был кандидатом физико-математических наук, профессором и деканом, посвятившим многие годы развитию отечественной науки и высшего образования. Мама, Мухтарова Алма Каиркызы, была врачом. А родной тётей Карлыгаш Сапаровны была легендарная лётчица Хиуаз Каиркызы Доспанова — Герой Казахстана. Получается удивительная семейная история, в которой из поколения в поколение передавались уважение к знаниям, чувство долга, профессиональная ответственность и любовь к своему делу. И особенно приятно видеть, что эта традиция продолжается и сегодня.

Для меня лично Карлыгаш Сапаровна — это не только известный профессор и уважаемый учёный. Это человек, с которым можно разделить профессиональные радости и переживания, обсудить сложный вопрос, посоветоваться и просто поговорить.

В нашей профессии, где так много формального общения, особенно ценны отношения, которые со временем становятся настоящей дружбой. Именно поэтому сегодня, поздравляя Карлыгаш Сапаровну с юбилеем, мне хочется пожелать ей не только новых научных достижений. Хочется пожелать ей самого главного — здоровья, внутренней гармонии, семейного счастья и душевного тепла. Пусть рядом всегда будут люди, которые любят, ценят и уважают её не только за научные заслуги, звания и достижения, но и просто за то, какая она есть. Пусть ученики радуют своими успехами, коллеги — уважением и признанием, друзья — искренним общением, а семья — любовью и заботой. Пусть впереди будет ещё много счастливых лет, интересных встреч, новых идей и поводов гордиться тем огромным делом, которому посвящена её жизнь.

Дорогая Карлыгаш Сапаровна! С юбилеем Вас! Пусть всё самое лучшее, что Вы на протяжении многих лет отдавали людям — знания, опыт, внимание, доброту и душевное тепло — возвращается к Вам сторицей. И пусть Ваш жизненный путь продолжается ещё долгие годы — красиво, достойно, с интересом к жизни и с ощущением, что рядом находятся люди, для которых Вы действительно дороги.

С искренним уважением, благодарностью и большой человеческой теплотой
доктор философских наук, профессор
Акмарал СЫРГАКБАЕВА

Инклюзивное образование в высшей школе

Инклюзивное образование становится одним из ключевых направлений модернизации высшей школы Казахстана. В рамках реализации государственной политики по обеспечению равного доступа к качественному образованию более 2000 преподавателей КазНУ им. Аль-Фараби успешно прошли курсы повышения квалификации по программе «Инклюзивное образование в высшей школе», организованные Институтом повышения квалификации и дополнительного образования Казахского национального университета имени аль-Фараби.

80-часовая образовательная программа объединила преподавателей различных направлений подготовки и была ориентирована на формирование современных профессиональных компетенций, необходимых для работы с обучающимися, имеющими особые образовательные потребности. Лектором русской группы и руководителем выступила Магауова Акмарал Сабитоллаевна, доктор педагогических наук, профессор кафедры педагогики и образовательного менеджмента факультета философии и политологии КазНУ им. аль-Фараби. В ходе обучения участники изучили международные и национальные нормативно-правовые основы инклюзивного образования, современные психолого-педагогические подходы к сопровождению студентов, вопросы создания безбарьерной образовательной среды, применения цифровых технологий, адаптации учебных программ и оценки результатов обучения с учетом индивидуальных образовательных потребностей обучающихся.

Особое внимание было уделено практической составляющей программы. Преподаватели разрабатывали рекомендации по организации психолого-педагогического сопровождения студентов с

особыми образовательными потребностями, совершенствовали учебно-методические материалы, осваивали современные методы преподавания и знакомились с лучшими международными практиками развития инклюзивного образования. В работе курсов приняли участие ведущие ученые и эксперты Казахстана и зарубежья, представившие успешный опыт создания инклюзивной образовательной среды в высшей школе. Участники обсудили современные модели сопровождения студентов, роль тьюторства, применение здоровьесберегающих технологий, а также вопросы формирования культуры инклюзии в академическом сообществе.

По итогам обучения слушатели отметили, что полученные знания и практические навыки будут способствовать дальнейшему развитию инклюзивной образовательной среды в университетах, совершенствованию методик преподавания и повышению качества подготовки специалистов. Подготовка более двух тысяч преподавателей стала важным этапом в развитии кадрового потенциала высшей школы Казахстана. Полученные компетенции позволят университетам эффективнее обеспечивать равные образовательные возможности для всех студентов, независимо от состояния здоровья и индивидуальных особенностей, что соответствует современным международным требованиям и стратегическим приоритетам развития отечественного образования.

Фарида ЕРДАВЛЕТОВА,
ассоциированный профессор кафедры финансы и учет ВШЭБ

Акмарал МАГАУОВА,
профессор кафедры педагогики и образовательного менеджмента факультета философии и политологии

Жатақханаларға жөндеу жұмыстары жүргізілді

ДЕЙІН	КЕЙІН	ДЕЙІН	КЕЙІН

ҚҰРЫЛТАЙШЫ:
Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің Басқарма Төрағасы – Ректоры
Жансейіт ТҰЙМЕБАЕВ

Ақпарат және коммуникациялар департаментінің директоры
Қаншайым БАЙДӘУЛЕТ

Бас редактор: Гүлнар ЖҰМАБАЙҚЫЗЫ
Жауапты хатшы-дизайнер: Талғат КІРШІБАЕВ
Тілшілер: Қайыржан ТӨРЕЖАН, Гүлзат НҰРМОЛДАҚЫЗЫ
Фототілші: Марат ЖҰНІСБЕКОВ
Корректор: Күләш ҚАДЫРБАЕВА

Газет 1994 жылдың 7 ақпанында Қазақстан Республикасының Баспасөз және бұқаралық ақпарат министрлігінде тіркеліп, № 1242 куәлігі берілген

МЕКЕНЖАЙЫ:
- 050040, Алматы қ., Әл-Фараби даңғылы, 71, ректорат, 3-қабат, №305, 307 бөлме. Байланыс телефоны: 377-33-30, ішкі: 32-27, 32-28, тікелей: 377-31-48.
- Электронды мекенжай: **kaznugazeta@gmail.com**
- Газет редакцияның компьютер орталығында теріліп, беттелді. «Алматы-Болашақ» АҚ баспаханасында басылды.

Кезекші редактор: Гүлзат НҰРМОЛДАҚЫЗЫ

Бағасы келісім бойынша.
Газетке жазылу индексі: 64787
Таралымы – 2000
Тапсырыс №1990

- Жарияланған мақаладағы автор пікірі редакцияның көзқарасын білдірмейді.
- Редакцияға түскен қолжазба қайтарылмайды, үш компьютерлік беттен асатын материалдар қабылданбайды.
- «Qazaq universitetine» жарияланған мақала көшіріліп басылса, сілтеме жасалуы міндетті.
- Жарнама мәтініне жарнама беруші жауапты.